

דף כב.

עין משפט א. הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ה הי"א

עיינ לעיל דף כא. עין משפט ב

עין משפט ב.ג. הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ה הי"י

עיינ לעיל דף כ: עין משפט ג ד

עין משפט ד. הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ה הי"ב

כָּל הַמִּימוֹת כְּשֵׁרִים ש לְקַדוֹשׁ בֵּין מַיִם חַיִּים בֵּין מֵי
מְקוּהָ. וּבְלִבְד שְׁלֵא יִשְׁתַּנֶּה מְרֵאִיהֶן. אֲלֵא יְהִיו כְּמַיִם
הַכְּשֵׁרִים לְטְבִילָה. טֵיט הַנְּרוֹק שֶׁהַפָּרָה שׁוֹחָה וְשׁוֹתָה
מִמֶּנּוּ מְשָׁלִים לְמֵי כִּיּוֹר. זֶה הַכֶּלֶל כָּל הַמְשָׁלִים לְמֵי
מְקוּהָ מְשָׁלִים לְמֵי כִּיּוֹר:

עין משפט ה. הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ה הי"ב

עיינ בסעיף הקודם

שו"ע או"ח סימן קם פעיף ט

ט. יא. מים מלוחים ה או סרוחים או מרים שאין הכלב יכול לשתות מהם
פסולים לנטילת ידיים, אע"פ שכשרים לטבילה במי מקוה, ואם הם
עכורים מחמת טיט שנתערב בהם אם הכלב יכול לשתות מהם כשרים
בין לנטילה בין למקוה ואם אינו יכול לשתות מהם פסולים בין לנטילה

ש. כסף משנה: כל המימות כשרים וכו'. שם (דף כ"ב): פלוגתא דתנאי בברייתא ופסק

כחכמים. ומ"ש ובלבד שלא ישתנה מראיהן וכו'. טיט הנרוק וכו' מימרא דר"ל שם:

ת. מי הים אם ירתיחו אותם על האש יהיו ראויים לשתית הכלב, כשרים לנטילה.

רדב"ז ח"א רצ"ד. אבל לטבילה כשרים כמות שהם.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

בין למקוה א.

עין משפט ו.ז. הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ה הי"א
עין לעיל דף כא. עין משפט ב

שו"ע יו"ד סימן רא סעיף לג

לג. מט. כל שתחילת ברייתו מן המים כמו יבחושים אדומים מטבילין בו ב, טובלין בעינו של דג גדול שנימוק שומן עינו בחורו.

שו"ע או"ח סימן קס סעיף י

י. יב. נוטלים לידים בכל דבר שתחילתו מן המים א כגון שומן דג. הגה: והיינו שריסקן דלא עדיף משלג, שצריך ריסקו.

עין משפט ז. הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ז ה"ו

שְׁלֹשָׁה בַּחֲטָם ד. וְאֵלוֹ הֵן. מִי שֶׁנִּקְבַּח חֲטָמוֹ אֶפְלוֹ מֵצֵד אָחַד. מִי שֶׁנִּסְדַּק חֲטָמוֹ. מִי שֶׁנִּפְגַּם חֲטָמוֹ:

- א. אבל בעודם בים או במעין כשרים לטבילה, דאין שינוי פוסל במעין ובים. משנ"ב ס"ק ל"ד-ל"ה. ובסוף הסעיף איירי בגוף זר שנפל למקוה ובוהו פסלוהו לטבילה.
- ב. רמב"ם בפ"ח דמקואות מזבחים כ"ב ע"א וכפי' רש"י שם.
- ג. כיון שיש חולקים אין ליטול בהם אלא בשעת הדחק, ויברך בלא שם ומלכות משום סב"ל. כה"ח אות מ"ז.
- ד. כסף משנה: שלשה בחוטם וכו'. שם במשנה (דף ל"ט) ותניא שם בגמ' ניקבו חוטמין זה לתוך זה מבחוץ ה"ז מום מבפנים אינו מום והשמיטו רבינו מפני שהוא סובר שמום זה מהמיוחדים בבהמה ואינם ראויים להיות באדם כמ"ש בפ"ב מהלכות איסורי מזבח ואיני יודע למה אינם ראויים להיות באדם:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ט.י. הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ד ה"ז

וְכֵן הֵצִיץ מְרֻצָּה עַל טֹמְאֵת דְּבָרִים הַקְּרִבִּין ה' שְׁנֵאמַר
'וְהָיָה עַל מִצַּח אֶהְרֶן וְנִשָּׂא אֶהְרֶן אֶת עֶזְרֹן הַקִּדְשִׁים'. אָבֵל
אֵינוֹ מְרֻצָּה עַל טֹמְאֵת הַנְּאֻכָּלִין. וְלֹא עַל טֹמְאֵת הָאָדָם
שְׁנֵטְמָא בְּטֹמְאָה יְדוּעָה. אֲלָא אִם כֵּן הֵיְתָה הַטֹּמְאָה
הַדְּחוּיָה בְּצִבּוּר שֶׁהֵצִיץ מְרֻצָּה עָלֶיהָ:

שו"ע יו"ד סימן רא סעיף כד

כד. לד. מי כבשים ומי שלקות ותמד שלא החמיץ ו ומי צבע ז פוסלין ה
המקוה החסר בג' לוגין, אבל כל שאר המשקין ומי פירות
ומוריים ט ותמד שהחמיץ אין פוסלין המקוה החסר בג' לוגין אבל גם
אין משלימין אותו להכשירו י שאם היה בו ל"ט סאין ונפל לתוכו סאה
אחת מהם אין משלימין אותו.

ה. כסף משנה: וכן הציץ מרצה על טומאת דברים הקרבים וכו' אבל אינו מרצה על טומאת
הנאכלים. בפ' כיצד צולין (דף ע"ז) אמרי' דליכא תנא דשמעת ליה מרצה על אכילות
אלא ר"א ופירש"י על אכילות על טומאה שנגעה בבשר ובשירי מנחה הנאכלים אלא על
טומאת הדם וקמצים ואימורים. ומה שכתב ולא על טומאת האדם שנטמא בטומאה ידועה.
משנה שם (דף פ'): שהציץ מרצה על טומאת הדם ואינו מרצה על טומאת הגוף נטמא
טומאת התהום הציץ מרצה. ומ"ש אלא א"כ היתה הטומאה הדחוייה בציבור שהציץ מרצה
עליה. משנה שם (דף ע"ט) נטמא הקהל או רובו או שהיו כהנים טמאים והקהל טהורים
יעשנו בטומאה:

ו. דאם החמיץ מחמת שמרי היין פירא הוי והוי ממש כפירות דאין פוסל את המקוה,
ואפי' יש בו ג' לוגין מים שאובין שהכל נחשב יין, ויין מוג נקרא.

ז. שם במשנה ג' משמיה דרבי יוסי ואין חולק וצבע אין בו ממש.

וה"ה מי הדחת כלים שם מים עליהם ופוסלין. ט"ז ס"ק ל"ד.

ח. דשם מים עליהם. ממשנה ב' פ"ז שם.

ט. היינו שומן קרבי דגים, דאין תורת מים עליו, ומזה שפסק השו"ע בסעיף ל"ג אין להקשות
כפי שמבואר בתפארת ישראל בפ"ז מ"ב בבוועז אות ג' ע"ש.

י. וה"ה חסר קורטוב אין משלימין אותו אלא להשיענו בא דאפי' חסר סאה אין פוסלין
אותו. ש"ך ס"ק ס"ב.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

כה. לה. אם יש בו מ' סאה ונפל לתוכו סאה אחת מהם ונטל מתוכן סאה אחרת כשר^כ, אפי' עשה כך עד י"ט פעמים^ל, אבל במים שאובין שנפלו סאה מהם למ' סאה כשרים ונטל מתוכן סאה אחת ואח"כ נפל לתוכן סאה מים כשרים אפי' עשה כך כמה פעמים לעולם כשר^מ.

עין משפט כ. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פ"ו ה"ו

הוֹלֵךְ וּמְדִיחֵן בַּמַּיִם שֶׁנֶּאֱמַר וְהִקְרַב וְהִכְרַעַם יֶרֶחַץ בַּמַּיִם. לֹא בֵּינָן וְלֹא בְּמִזְג וְלֹא בְּשֶׁאֵר מְשָׁקִין^נ. וְכָל

כ. שם במשנה ב', וכדעת הרא"ש והתוס' ביבמות דף פ"ב דמה שאמרו שם עד רובו זה חוזר על מי פירות שהחמירו חכמים במי פירות כיון דלא חזו לטבילה כלל.

ל. ודוקא עד י"ט פעמים דאיכא רוב מים כשרים ומיעוט פסולים ובטלים ברוב. וכתב הרשב"א בחידושו ליבמות דף פ"ב ע"ב אע"ג דטעם כעיקר דאורייתא והצריכו ששים לבטלו כל זה באיסורי אכילה אבל בדברים שאינם של אכילה בטלים ברוב.

מ. שכל מים שאובין שבאו בתוך מ' סאה כשרים נזרעו בתוכם וחזרו להיות מים כשרים, כ"כ הרא"ש כמו שנפסק בשו"ע סעיף ט"ו. אבל דעת הרמב"ם והראב"ד לפסול בנתן סאה ונטל סאה ביותר מרובו אפי' במים והב"י כתב דאין להכניס הראש בין המחלוקת. בשו"ך ס"ק ס"ג. והב"י כתב שטעמו של הרמב"ם במים לפסול משום מראית העין אבל הראב"ד כתב שזה מעיקר הדין, וכתב הרדב"ז בח"א סי' פ"ה דיש לתקן המקואות גם לדעת הראב"ד לחוש לאיסור כרת א"כ מה שנהגו למלאות המקואות ע"י בור זריעה דהיינו לחפור סמוך למקוה בור שבו מתאספים מי גשמים בשיעור מ' סאה לפחות ואח"כ מביאים אליו מים שאובין שזורעים אותם תוך בור זה של מי גשמים ונכשרים, וכשמתמלא בור הזריעה יוצאים המים דרך נקב שיש בכותל למקוה זה לשיטת הראב"ד והרמב"ם לא מועיל דהוי נותן סאה ונוטל סאה דאם לא ישארו רוב מי גשמים בבור כשרים דהיינו כ"א סאה המקוה לא נכשר בזה.

ולעשות רק בור השקה בלבד דהיינו שיהיו מים עומדים בבור סמוך למקוה ויביאו מים שאובין למקוה וישיקום בבור מי גשמים דרך חור כשפופרת הנוד יש אומרים דהשקה לחוד לא מספיק וע"כ הטוב שיעשו גם בור השקה וגם בור זריעה ובשני הדברים זהו תיקון לצאת ידי חובה גם לדעת הרמב"ם והראב"ד. כ"כ בשו"ת מנחת יצחק ח"ב סי' כ"ג, ע"ש.

נ. כסף משנה: ומ"ש לא ביין ולא במזוג ולא בשאר משקין. בפ"ב דזבחים (דף כ"ב) במים ולא ביין במים ולא במזוג. ומ"ש וכל המימות כשרים. שם במים לרבות שאר מים ופירש"י שאר מים ואפילו מכוונסים: כמה מדיחין הכרס מדיחין אותה בבית המדיחין כל צרכה וכו' עד ונותנו ביד אחר. בפ"ד דתמיד (דף ל"א) ובפ"ב דיומא (דף כ"ה) מייתי לה מקרא

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

הַמִּימֹת כְּשֵׁרִין. כַּמָּה מְדִיחֵן. הַפָּרֶס מְדִיחֵן אוֹתָהּ בְּבֵית
כָּל צָרְפָה. הַקָּרְבִים אֵין פּוֹחֲתִין מְשָׁלֵשׁ פְּעָמִים. וּמְדִיחֵן
אוֹתָן עַל שְׁלֶחֶנוֹת שֶׁל שֵׁשׁ שְׁבִין הָעֲמוּדִים:

דף כב:

עין משפט א. הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ה הי"ב
עין לעיל דף כב. עין משפט ד

עין משפט ב. הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ד ה"ט

כָּל קָרְבַּן שֶׁאֵין קָבוּעַ לוֹ זְמַן ׀ אֵינוֹ דוֹחָה לֹא אֶת הַשֶּׁבֶת
וְלֹא אֶת הַטְּמְאָה. שְׁאֵם לֹא יִקְרִיב הַיּוֹם יִקְרַב לְמַחֵר
וְלְמַחֲרַת מְחֵר. וְכָל קָרְבַּן שֶׁקָּבוּעַ לוֹ זְמַן בֵּין קָרְבַּן צְבוּר
בֵּין קָרְבַּן יָחִיד דוֹחָה אֶת הַשֶּׁבֶת וְדוֹחָה אֶת הַטְּמְאָה. וְלֹא
כָּל הַטְּמְאוֹת הוּא דוֹחָה אֶלָּא טְמֵאת הַמֵּת לְבִדָּה:

עין משפט ג.ד. הרמב"ם הל' ביאת המקדש פ"ב הי"ב

טֵמֵא שֶׁרֵץ וְכִיּוֹצֵא בּוֹ ׀ וְהָעֶרֶל מְשַׁלְחִין אֶת קָרְבָּנֹתֶיהֶם
וּמְקַרְיָבִין עֲלֵיהֶן חוּץ מִפֶּסַח שֶׁאֵין שׁוֹחֲטִין אוֹתוֹ עַל

ואע"פ ששנו שם שאדם אחר היה נוטל החביתין לא מנאו רבינו מפני שחביתין הללו חביתין
כ"ג הן ואינם תלויים בקרבן:

ס. כסף משנה: כל קרבן שאין קבוע לו זמן וכו' וכל קרבן שקבוע לו זמן וכו'. משנה רפ"ב
דתמורה (דף י"ד). בס"פ ולא כל הטומאות הוא דוחה אלא טומאת המת לבדה. פשוט
בפ"ב דזבחים (דף כ"ב):

ע. כסף משנה: טמא שרץ וכיוצא בו וכו'. בפרק תמיד נשחט פסחים (דף ס"ב) בכל
הזבחים ערל וטמא משלחין קרבנותיהם ואילו בפסח ערל וטמא אין משלחין פסחיהם

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

**טָמֵא שֶׁרָץ וְאֵין שׁוֹחֲטִין עַל הָעֶרְל פֶּסַח כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר.
אָבֵל טָמֵא מֵת אֵין מְקַרְיבִין עָלָיו קֶרְבֵּן כָּלֵל עַד שִׁטְהֵר:**

ופירש"י ערל וטמא משלחין קרבנותיהם בעזרה חוץ מפסח דבעינן ראוי לאכלו שאכילת בעליו מעכבת בו דכתיב לפי אכלו תכוסו וכתבו התוספות קשה לר"י טמא איך משלח קרבנותיו והא בעי סמיכה וכו' וכל הסומך ראשו ורובו מכניס ותירץ דהכא מיירי בעופות וכן משני בהשולח אי נמי בבכור ובמעשר דלא בעו סמיכה ובפרק ב' דזבחים (דף כ"ב:): אמר ריש לקיש דטמא שרץ משלח קרבנותיו וטמא מת אינו משלח קרבנותיו ובפרק מי שהיה טמא פסחים (דף צ"ג) סבר רב נחמן כמ"ד שוחטין וזורקין על טמא שרץ: ומ"ש חוץ מפסח שאין שוחטין אותו על טמא שרץ. פירוש עד שיטבול אבל טבול יום דמת אין שוחטין עליו כמבואר בפרק ששי מהלכות קרבן פסח. ומ"ש אבל טמא מת אין מקריבין עליו כלל עד שיטהר. כבר כתבתי בסמוך דבפרק שני דזבחים אמרינן דריש לקיש אמר הכי ואע"ג דאמרינן התם דזקני דרום סברי דטמא מת משלח קרבנותיו משמע התם דלא קיימא לן כוותיהו דמתיב עליהו ולא שני אלא בדוחק ואמרינן התם דאף זקני דרום לא אמרו אלא בדיעבד אבל למצוה לא ישלח וא"כ ריש לקיש דפליג עלייהו בדיעבד נמי קאמר ומש"ה כתב רבינו אין מקריבין עליו כלל כלומר אפילו בדיעבד לא מהני ובכלל זה גם כן לומר שאע"פ שטבל אין מקריבין עליו כמו שנתבאר: